

Održan stručni skup za vjeroučitelje: *Zamke suvremenih ovisnosti za život i zdravlje učenika*
Split, 8. ožujka 2025.

U organizaciji Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije, splitske podružnice Agencije za odgoj i obrazovanje te Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, u subotu 8. ožujka 2025. godine održan je stručni skup za vjeroučitelje osnovnih i srednjih škola Splitsko-makarske nadbiskupije i Hvarske biskupije na temu ***Zamke suvremenih ovisnosti za život i zdravlje učenika***.

Program je započeo molitvom, u koju je sudionike uveo zbor sv. Anastazije i vjeroučiteljica Branka Mlinar.

Pozdravnu riječ uputila je prof. dr. sc. Jadranka Garmaz, predstojnica Katehetskog ureda, istaknuvši kako je uloga vjeroučitelja osobito važna u prepoznavanju znakova problema prekomjerne uporabe medija i virtualnih igara koje često dovode do otuđenja, gubitka stvarnih odnosa i duhovne praznine. Vjeroučitelji su pozvani ponuditi alternativu – odgoj za život ispunjen stvarnim vrijednostima, vjerom, zajedništvom i srećom koja ne leži u prolaznim uzbuđenjima, nego u ljubavi i služenju. Na kraju je poručila da nas u tom poslanju vodi Gospodin kako bismo bili istinski svjedoci nade.

Vjeroučiteljima se obratila i dr. sc. Sabina Marunčić, viša savjetnica za vjeronauk pri Agenciji za odgoj i obrazovanje u Splitu. Naglasila je kako su elektronički mediji postali glavni „odgojitelji“ novih generacija, zamjenjujući obitelj, školu i Crkvu u oblikovanju vrijednosti i stavova mladih. Istaknula je kako je cilj skupa ukazati na sve rašireniju problematiku suvremenih ovisnosti te na važnost zajedničkog djelovanja svih odgojnih čimbenika – obitelji, škole, Crkve i lokalne zajednice – u prevenciji i zaštiti djece od negativnih utjecaja medija.

Dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, izv. prof. dr. sc. Šimun Bilokapić, pozdravio je okupljene te se osvrnuo na sam naslov skupa, ističući njegovo duboko i bremenito značenje. Posebno je naglasio riječ „zamka“ koja nas, osobito u korizmeno vrijeme, podsjeća na đavolske zamke kojima je bio izložen Isus u pustinji. Situaciju dodatno otežava činjenica da su ugroženi upravo „život i zdravlje učenika“ – mladih, još uvijek nedovoljno informiranih i oblikovanih bića, kojima se na svakom koraku nude „otrovni kolačići“. Iz svega toga proizlazi naša odgovornost i potreba za konkretnim djelovanjem.

U ime mons. Zdenka Križića, splitsko-makarskog nadbiskupa, nazočnima se obratio izv. prof. dr. sc. don Edvard Punda, pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije. Prenio je nadbiskupovu poruku o važnosti i aktualnosti teme te pozdravio vjeroučitelje koji imaju posebno poslanje – oslobađati čovjeka iz ropstva raznih ovisnosti i tako nastaviti Kristovo djelo oslobođenja.

Prvo predavanje pod naslovom ***Od medijske ovisnosti do digitalne ravnoteže: kako osvijestiti učenike o negativnim posljedicama prekomjerne uporabe interneta*** održao je prof. dr. sc. Danijel Labaš, redoviti profesor komunikologije na Hrvatskom katoličkom sveučilištu. Govoreći o prednostima, ali i rizicima digitalnog doba, predstavio je različite vrste internetskih ovisnosti poput nomofobije, doomscrollinga i kompulzivne uporabe interneta. Naglasio je negativne posljedice takvih ponašanja na tjelesno i mentalno zdravlje, kao i na društveni i odgojno-obrazovni život mladih. Istraživanja pokazuju da sadržaj na društvenim mrežama ima snažan utjecaj osjećaje pojedinca i da svaka druga mlada osoba, od 16 do 25 godina, zbog toga osjeća stres, usamljenost ili nižu razinu samopouzdanja. Na kraju, prof. Labaš je istaknuo važnost pozitivnog pristupa digitalnom svijetu i potaknuo na razvoj *digitalnog minimalizma* koji podrazumijeva svjesno korištenje tehnologije uz razvijanje kritičkog mišljenja i duhovne zrelosti.

Drugo predavanje, ***Dekonstrukcija humanoga obrazovanja***, održao je dr. sc. Luka Maršić, adiktolog i predsjednik Udruge KLOK te stručnjak s Klinike za psihijatriju KBC-a Sestre milosrdnice. Ukazao je na

izazove postmodernog društva koje favorizira svijet igre i ugone, zanemarujući odgovornost, moralnost i humanost. Upozorio je kako je upravo „čuvanje ugone“ u korijenu mnogih suvremenih ovisnosti. Istaknuo je opasnost tehničkog uma koji površno konzumira informacije bez dublje spoznaje i refleksije, što vodi do pasivnosti i duhovne dezorijentiranosti. Pozivajući se na riječi pape Franje, uputio je sudionicima snažnu poruku: „Nemojte brbljati, djelujte!“. Pozvao je vjeroučitelje na hrabrost i odgovornost, da ne budu samo prenositelji znanja, nego i odgojitelji duha – oni koji djecu uče *misliti*, a ne samo *znati*.

Okrugli stol pod naslovom ***Kritičko promišljanje o moralnosti institucija u konceptima „nevidljivih“ ovisnosti*** okupio je sljedeće sudionike: prof. dr. sc. Danijela Labaša, dr. sc. Luku Maršića, Tomislava Budimira, prof. Helenu Balajić i prof. Dariju Pavić. Kroz dinamičnu raspravu dotaknuli su se mnogih izazova koje donose „nevidljive“ ovisnosti poput digitalne ovisnosti, ovisnosti o klađenju i igrama na sreću te ovisnosti o dopaminu iz virtualnih interakcija.

Prof. Helena Balajić istaknula je kako vjeronauk nudi brojne mogućnosti preventivnog djelovanja, kako kroz redovnu nastavu tako i kroz izvannastavne aktivnosti. Prof. Darija Pavić upozorila je na sve češće odgađanje upisa djece u prvi razred zbog emocionalne nezrelosti i nedostatka osnovnih vještina, što je posljedica stresa i opterećenosti roditelja. Naglasila je kako nedostatak komunikacije ostavlja duboke tragove na mentalnom zdravlju djece. Prof. Tomislav Budimir, ravnatelj OŠ Han, iznio je praktična iskustva iz modela cjelodnevne škole, istaknuvši njezin potencijal za preventivno djelovanje, ali i potrebu za boljom komunikacijom između škole, socijalnih službi i policije.

Sudionici su imali priliku postavljati pitanja i uključiti se u raspravu koja je dodatno potvrdila aktualnost i važnost teme. Zaključeno je kako je prevencija jedini stvarni put ka rješavanju problema suvremenih ovisnosti te da vjeroučitelji imaju ključnu ulogu u tom procesu.

Nakon obavijesti iz Katehetskog ureda i AZOO-a, provedena je evaluacija stručnog skupa. Na kraju se prof. dr. sc. Jadranka Garmaz zahvalila svim predavačima i sudionicima, te je skup zaključen zajedničkom molitvom *Slava Ocu*.

Jelena Teklić